

RUIMTE VOOR SPELEN

Beleidsnotitie 2006

Buurtspeelplek (kinderen)

Spelplateau (jongeren)

Jeu de boules (ouderen)

Gemeente Middelburg
Dienst Ruimte
Afdeling Ingenieursbureau
Augustus 2006

Inhoud

Aanleiding beleidsnotitie 2006	3	Financiële kaders Bielok (geen besluit)	13
Speelruimteplan 2000	3	Financiële uitgangspunten actueel beleid	13
<i>Speelruimte onderzoek;</i>	3	Uitvoering ontwikkelingsplannen	14
<i>Planproces;</i>	4	<i>Opwaardering en uitbreiding 2003-2006</i>	14
<i>De besluitvorming</i>	4	Participatie	14
Evaluatie Speelruimteplan 2003	5	Financiering speelruimtebeleid	15
<i>In de raad van 24 maart 2003 is besloten</i>	5	<i>Kadernota 2004-2007 (7 juli 2003 vastgesteld)</i>	15
Initiatiefraadsvoorstel van dhr. Bielok	5	<i>Begroting 2006/2007</i>	15
<i>Opwaardering en uitbreiding 2003-2006</i>	5	<i>Kadernota 2007-2010</i>	15
<i>Speelruimteontwikkeling in Middelburg</i>	6	Investerings- en vervangingskosten	15
<i>Aantallen 2001 - 2006</i>	7	Keuzes in ambitieniveau	16
Speelvoorzieningen 2006	7	<i>Standaard (huidig)</i>	16
<i>Spreiding</i>	7	A. <i>Optie ‘Bijstellen’</i>	16
<i>Kwaliteit</i>	8	B. <i>Optie ‘Schoon schip’</i>	16
<i>Speelplaatsen die voor opwaardering in aanmerking komen;</i>	8	C. <i>Optie ‘Maximaal’</i>	16
Publicaties en regelgeving	8	BIJLAGE 1	17
<i>Rapport kinderen in tel</i>	8	BIJLAGE 2	18
<i>VROM nader beleid buitenspeelruimte</i>	8	BIJLAGE 3	19
Speelruimtebeleid getoetst aan de Bielokkaders	9		
<i>Huidig speelruimtebeleid</i>	10		

Aanleiding beleidsnotitie 2006

In het kader van de evaluatie op het speelruimteplan 2000 is door de heer Bielok namens de PvdA een initiatiefvoorstel ingediend. Het voorstel streeft naar een ruimer beleidskader om richting en invulling te geven aan het speelruimtebeleid. Het initiatief voorstel is met 15 stemmen voor en 13 tegen aangenomen door de Raad op 24 maart 2003. Gelijkzeitig is eveneens de opgestelde Speelruimteplan-evaluatienota vastgesteld.

Naast een korte weergave van het bestaand speelruimtebeleid is in deze notitie de parallel getrokken tussen het Bielok-initiatief en het staand speelruimtebeleid.

Tijdens de bespreking van de kadernota 2007-2010 in de raadsvergadering van juni 2006 is speelruimte opnieuw aan de orde geweest.

In het coalitieakkoord 2006-2010 zijn de volgende relevante punten vermeld met betrekking tot speelruimtebeleid;

- Meer betrokkenheid bewoners.
- Investeren in de jeugd.
- Sprankelplekken.
- Meer speelruimte.
- Bespeelbaarheid van omgeving.

Speelruimteplan 2000

23 maart en 23 april 1999 heeft het college van burgemeester en wethouders besloten een speelruimteplan op te stellen. Aanleiding tot het opstellen van het speelruimtebeleidsplan was;

- aangescherpte regelgeving 'Attractiebesluit' van maart 1997. Deze landelijke wetgeving regelt de verantwoordelijkheid en aansprakelijkheid van de eigenaar van speelterreinen en -toestellen.
- Wijzigingen en verschuivingen in bevolkingsopbouw (doelmatigheid)
- Kostenaspect; scherpere eisen hebben duurdere voorzieningen en intensiever onderhoud tot gevolg)
- Noodzaak om een integraal beleidsplan te vervaardigen

Speelruimte onderzoek;

Voor het opstellen van het plan is gekozen voor een tweesporen aanpak. Op grond van een analyse van de bestaande speelvoorzieningen, demografische ontwikkelingen en beschikbare budgetten voor het beheer van de voorzieningen, is een voorstel gepresenteerd voor de toekomstige verdeling van speelgelegenheden over de wijken. Parallel heeft een uitvoerig communicatietraject plaatsgevonden. De informatie die hieruit is voortgekomen is in de planvorming betrokken.

Het onderzoek is verricht door het Keurmerkinstituut te Amsterdam. Door het uitvallen van een medewerker bij dit bureau is het plan vervolgens voltooid door adviesbureau Grontmij Middelburg. Grontmij was vanuit de begeleiding al betrokken bij het speelruimteonderzoek.

Projectgroep;

Voor de begeleiding gedurende het planproces is een projectgroep samengesteld uit de gemeentelijke diensten Maatschappelijke zaken, Stadsontwikkeling en Stadsbeheer.

Tevens was de Regiopolitie vertegenwoordigd in de projectgroep en een medewerkster van Stichting Cultureel Werk Middelburg (SKWM).

Planproces;

Naast de demografische gegevens en de financiële randvoorwaarden is tijdens de planvorming een groot aantal gesprekken gevoerd met tientallen kinderen en ouders. De deelnemers aan deze gesprekken zijn willekeurig geselecteerd via de scholen. Daarbij zijn gesprekken gevoerd met medewerkers van diverse gemeentelijke afdelingen, sociaal maatschappelijke organisaties, wijktafels en dorpsverenigingen. Keuzes voor het al of niet handhaven van speelterreinen etc. zijn zo gebaseerd op de theoretisch en praktisch getoetste informatie. Op het plan is de gemeentelijke inspraakprocedure toegepast. De inspraakreacties zijn waar mogelijk verwerkt en gecommuniceerd.

De besluitvorming

Op 28 augustus 2000 is door de gemeenteraad het speelruimteplan 'Ontdek je plekje' van gemeente Middelburg vastgesteld inclusief het financieringsplan geaccordeerd.

De status van het speelruimteplan na besluitvorming is dat het speelruimteplan kwantitatief en kwalitatief de maat bepaald voor openbare speelvoorzieningen in bestaand gebied. Tevens dient het plan als blauwdruk voor het toepassen van speelvoorzieningen bij reconstructies en stadsuitbreidingen. Verzoeken vanuit de bewoners of organisaties zullen getoetst worden aan het plan alvorens hierin te beslissen. Het beleidsplan heeft een looptijd 5 a 10 jaar.

In het kader van het vastgestelde speelruimtebeleid 2000 een inhaalslag maakt in de daarop volgende twee jaar.

Samenvattend is het volgende in praktijk gebracht;

- De voorzieningen royaler en ruimer opzetten en meer differentiëren naar de verschillende doelgroepen.
- De speelvoorzieningen veiliger en aantrekkelijker uitvoeren.

- De speelwaarde van de woonomgeving verder uitbouwen en het realiseren van meer gebruiksgroen ("bespeelbare landschappen").
- Van de 132 plaatsen waar toestel(len) staan teruggaan naar 83 ruimere speelplaatsen. Herverdeling en samenvoeging vanuit strategisch oogpunt.
- Jongerenvoorzieningen realiseren en bestaande opwaarderen om hiermee een sportieve uitdaging te bieden aan deze doelgroep.

Evaluatie Speelruimteplan 2003

De rapportage is opgesteld ter evaluatie van het speelruimteplan waarvan de uitvoering op dat moment deels afgerond is. Het plan dat in augustus 2000 is vastgesteld voorziet in kwalitatief goede, veilige en bereikbare speelvoorzieningen voor kinderen en jongeren. Terugblikkend is een beeld geschetst van de totstandkoming van het beleidsplan, de uitvoering van het plan en de kosten.

Naast deze feiten is de mening gevraagd van de inwoners van gemeente Middelburg ook is het concept ter bespreking voorgelegd aan de wijktafels. Tenslotte is met publicaties in de huis aan huiskrant DE FAAM het onderwerp onder de aandacht gebracht.

Om een beeld te schetsen hoe het voorzieningenniveau zich verhoudt met vergelijkbare gemeenten is een normatief vergelijk gemaakt met landelijke NUSO normen. Concluderend zijn aanbevelingen gedaan.

In de commissie stadsontwikkeling (november 2002) en publicaties in de regionale krant is vooruitlopend gesproken over het kwaliteitsniveau van de speelvoorzieningen. Deze geluiden zijn betrokken in de evaluatie.

Indien een hoger ambitieniveau in financiële zin is gewenst, was het advies deze intergraal af te wegen ten opzichte van andere wensen bij de behandeling van de kadernota 2004 e.v.

In de raad van 24 maart 2003 is besloten

1. Kennis nemen van het evaluatierapport van het speelruimteplan van augustus 2000.
2. Nader te bepalen speelruimtenorm voor uitleggebieden in samenspraak vastleggen exclusief de reeds geplande speelterreintjes
3. Bereid om te onderzoeken in hoeverre schoolpleinen benut kunnen worden.

Initiatiefraadsvoorstel van dhr. Bielok

6 maart 2003 is door raadslid Bielok een initiatiefvoorstel ingediend. Naar de mening stond het beheer in het speelruimtebeleid 2000 te veel centraal en niet het kind. Het betrof een voorstel tot een hoger ambitieniveau van het speelruimtebeleid. Ondermeer verhogen van de oppervlakte norm voor speelvoorzieningen, meer voorzieningen voor de jeugd, meer budget uittrekken (structureel verhogen van €109.000,- naar €259.000,-) voor het onderwerp, en een kaderstelling in 20 punten geformuleerd. Het initiatief voorstel is in de raadsvergadering van 24 maart 2004 geamendeerd (door dhr. Bielok) aangenomen.

Inzake het initiatiefvoorstel is op basis van amendement een besluit genomen;

1. De maatschappelijke effecten zijn vastgesteld t.w.;
- Spel en spelen is een uitermate belangrijke functie in de ontwikkeling van kind naar volwassene.
- Buitenspelen levert een belangrijke bijdrage aan de leefbaarheid van de wijk.
2. De beleidskaders (20 punten lijst) zijn vastgesteld.
- Zie toetsingstabel bladzijde 10 en 11.
3. Eenmalig een bedrag van €50.000,- beschikbaar stellen voor het aanpakken van knelpunten.
4. Over de financiële gevolgen van het initiatiefvoorstel een besluit nemen bij de behandeling van de kadernota 2004-2007.

Opwaardering en uitbreiding 2003-2006

Om invulling te geven aan de aanvullende kaders en de extra bijdrage zijn op basis van prioriteit de volgende knelpunten aangepakt;

- Bereklaauwerf; op verzoek van bewoners en wijktafel Arnemuïden is een buurtspeelplek nieuw ingericht. Het speelruimtebeleid voorzag in een zoeklocatie voor dergelijke voorziening in dit wijkdeel. In overleg met bewoners is de plek aan de Bereklaauwerf ingericht.

- Prins Alexanderplein; de kwaliteit van de buurtspeelplek in Nieuw Middelburg was onder de maat afgezien van de beschikbare speelruimte van de speeltuinvereniging. De speelplek is in samenspraak met omwonenden en de wijktafel voorzien van nieuw toestellen en andere inrichting. De speelwaarde van de deze plek is hiermee volwaardig.
- Kuypers Rietbergkwartier; om in te spelen op lopende klachten zijn in overleg met omwonenden aanpassingen uitgevoerd.
- Prins Clausstraat; op verzoek van bewoners en wijktafel Arnemuiden is de buurtspeelplek nieuw ingericht. De speelmogelijkheden waren marginaal. In overleg en samenspraak is de plek opnieuw ingericht.
- Koninginnelaan; aanhoudende (jongeren)overlast heeft ertoe geleid dat in samenspraak met omwonenden het spelplateau is aangepast. De maatregel heeft er toe geleid dat de overlast is opgeheven tot tevredenheid van de omwonenden.
- Meiveld; in samenspraak met wijktafel en jongeren is het skateplateau technisch aangepast. Ook is onder begeleiding van een sportbuurtwerker de skatebaan door de jongeren voorzien van graffiti.
- Singel Arnemuiden; Voordurende irritatie en overlast van voetballende jongeren aan de Gerstakker te Arnemuiden heeft geleid tot het realiseren van een trapveld aan de Singel te Arnemuiden. Het hellende terrein is hiervoor opgehoogd en uitgevlakt en voorzien van ballenvangers. Het huidige gebruik is optimaal en voorziet duidelijk in een behoefte. Belangrijk voor de omwonenden van de Gerstakker is dat de overlast is opgeheven en voor de jongeren dat er een plek is waar ze ongestoord kunnen ballen.
- Spinhuisweg; op verzoek van een jongerengroep zijn op het bestaande spelplateau ballenvangers aangebracht met lage zijpanelen voor het Pannaspel. De voorziening voorziet duidelijk in een behoefte.
- Koudekerkseweg; op verzoek van jongeren uit de wijk, wijkbewoners en wijktafel is een skate- en spelvoorziening gerealiseerd voor de oudere jeugd van de Stroomwijk / Breewijk conform de visie in het speelruimteplan.

(zoeklokatie) In overleg met de jongeren is de plek ingericht en oktober 2005 door burgemeester Schouwenaar in gebruik gesteld.

Speelruimteontwikkeling in Middelburg

- Magistraatwijk; de schoolpleinen met speeltoestellen rond de brede school in de Magistraatwijk zijn openbaar toegankelijk en bespeelbaar gemaakt voor de buurtkinderen. In Radenhove, Poortershove en Prinsenhove zijn bespeelbare landschappen aangelegd met verspreid staande speeltoestellen in brede samenwerking met omwonenden. Zo is via de website een inventarisatie uitgevoerd waarbij aangegeven kon worden wat, waar gewenst was. Met een samengestelde werkgroep is gezamenlijk het plan geschetst en zo tot stand gekomen.
- Binnenstad; bewoners uit de buurt van Hof van Sint Jan en betrokkenen bij leefbaar Middelburg werken aan een masterplan voor het (stapsgewijs) leefbaarder en bespeelbaarder maken van hun woonbuurt. Wijktafelbudget en zelfwerkzaamheid zullen er toe bijdragen dat het plan kan worden uitgevoerd.
- Veerse Poort / Prooijenspark; tijdens het planproces van deze VINEX locatie is gekozen voor een gevarieerd voorzieningenniveau. De speelplekken en informele spelaanleidingen zijn in de groene ruimtes aangelegd. In de randzone zijn drie trapveldvoorzieningen aangebracht. Op termijn van 1 à 2 jaar zal in het centrale wijkpark de geplande skate- en basketbalvoorziening worden gerealiseerd. De aanleg van (informele)speelvoorzieningen wordt uitgevoerd nadat de woonhoven zijn afgebouwd.
- Arnemuiden; In de wijk Hazenburg is op een centrale plek een buurtspeelplek aangelegd. De groene ruimte en het autoluwe stratenpatroon nodigt uit voor informeel spel. Door bouwplannen aan de Clasinastraat zal het trapveld komen te vervallen. Als compensatie is 2.200 m2 speelruimte ingebracht in het opgestelde bouwplan aan de Dokstraat. (voormalige Pr. Beatrixschool)

De lokatie aan de Boekweitstraat (voormalige basisschool 'Het Anker') zal voor ca 60% beschikbaar worden gesteld voor speelruimte. Met de buurtbewoners en –kinderen zal gezamenlijk een inrichtingsplan worden gemaakt.

in de komende tijd zal een nieuwe speelplek worden ingericht op de plaats van de voormalige basisschool 'Het Bakken'.

Breewijk; In de woonbuurt 'het Zanddorp' zijn op verzoek van / met bewoners en ouders van jonge kinderen twee speelplekken gerealiseerd in opdracht van woningeigenaar Woongoed. In overleg met gemeente is de plek bepaald. Vanuit het oogpunt verantwoordelijkheid en onderhoud zijn de voorzieningen om niet overgedragen aan de gemeente met daarbij een afkoop van 10 jaar onderhoud.

St. Laurens; vanuit de wijkvereniging van Sint Laurens is een werkgroep actief betrokken geworden bij het balspel Jeu de Boules. Samen met gemeente en veel zelfwerkzaamheid is een Jeu de Boulesvoorziening aangelegd in het dorp waarvan vele (jonge)ouderen dankbaar gebruik maken al dan niet in competitieverband. Naast het spel is de sociale binding en ontmoeting een meerwaarde voor de samenleving in deze woonkern.

Aantallen 2001 - 2006

Resumerend een beeld van de toename van voorzieningen in vijf jaar;

- Toename speelplekken van 68 naar 76 stuks
- Toename trapveld van 19 naar 21 stuks
- Toename spelplateau's van 10 naar 12 stuks
- Toename skatevoorziening van 7 naar 8 stuks
- Extra Jeu de Boulesbaan (st Laurens) en trimbaan (Amaliapark)

Speelvoorzieningen 2006

Spreiding

De speelvoorzieningen bevinden zich op in totaal 90 locaties verspreid over de stad. Plaatselijk zijn meerdere functies gecombineerd. Binnen een straal van 300 meter kan 95% van de kinderen in de leeftijdscategorie 4 t/m 12 jaar één van de 76 buurtspeelplekken vinden.

Conclusie is dat met de huidige spreiding de voorzieningen binnen het bereik zijn van de doelgroep. Streven is wel verder te optimaliseren binnen de fysieke en financiële mogelijkheden. Zie bijlage 1 (overzicht buurtspeelplekken)

Stadsdeel	Buurtspeelplek	Trapveld	Skatevoorziening	Spelplateau	Jeu de Boulesbaan	trimbaan
Stromenwijk, Breewijk, Griffioen	18	4	2	3	1	1
Sint Laurens, Klarenbeek, Nieuw Middelburg	9	2		1	1	
Prooijenspark, Veerse Poort	4	3				
Binnenstad	7	1	1	1	1	
Magistraatwijk, Erasmuswijk, Reijershove	19	4	2	4		
Dauwendaele	11	3	1	1		
Arnhemuiden, Nieuw en Sint Joosland	8	4	2	2		
TOTAAL	76	21	8	12	3	1

De leeftijdscategorie van 12 tot en met 18 jaar heeft een groter bereik. Binnen een straal van 500 m1 kunnen deze jongeren in Middelburg één van de voorzieningen bereiken zoals trapveld, skateplateau of basketbalplein. De NUSO hanteert hiervoor een bereik van 500 tot max 1000 m1.

Conclusie is dat het huidig bereik binnen gemeente Middelburg voldoende is voor deze leeftijdscategorie.

Kwaliteit

De kwaliteit van speelruimte wordt niet alleen bepaald door de aanwezige toestellen maar vooral ook door de omgeving waar de toestellen als het ware als een vlag functioneren. In geval van een formele speelplek dient deze allereerst veilig te zijn. Snelle actie bij schade, periodieke controle en registratie draagt hieraan bij. Een andere kwaliteit is de spelmogelijkheden van de aanwezige toestellen. Streven is om per speelplek minimaal 5 spelmogelijkheden te bieden. Conclusie is dat bij tien van de zesenzeventig buurtspeelplekken de inrichting matig scoort. Uitbreiding is echter afhankelijk van de fysieke en financiële mogelijkheden maar ook van de huidige technische kwaliteit van de aanwezige toestellen. Bij wijzigingen is een totaal plan duurzamer en van grotere waarde voor de kwaliteit dan kleine aanpassingen.

Speelplaatsen die voor opwaardering in aanmerking komen;

Om een eenduidig voorzieningenniveau te kunnen bereiken komen een tiental buurtspeelplekken in beeld om op te waarden. De inrichting op deze plekken is beperkt en uitbreiding zou de speelwaarde voor buurtkinderen vergroten. De gemiddelde kosten zijn € 15.000,- per speelplek. De locaties zijn;

1. Havendijkstraat
2. Brouwerijpoort
3. Arondeusstraat
4. Nieuwe Vlissingeweg
5. Ooststraat
6. Keurhove
7. Landluststraat
8. Meanderhof
9. Gen Hackewill Smithlaan
10. Laan der commando's

Publicaties en regelgeving

Rapport kinderen in tel

Het project Kinderen in Tel presenteert een rangorde van gemeenten. De scoringslijst laat de verschillen tussen gemeenten zien aan de hand van indicatoren waaronder openbare speelruimte. Het rapport heeft op 12 tal beleidsterreinen informatie ingewonnen tw; jeugdwerkeloosheid, -criminaliteit, kinderen in onderwijsachterstand, schoolverzuim, kindermishandeling, kinderen in tehuizen, kinderen in uitkeringsgezinnen, kinderen in achterstandswijken, zuigelingensterfte, kindersterfte, tienermoeders en openbare speelruimte. 467 gemeenten zijn betrokken bij het onderzoek. De minst succesvolle gemeente heeft in de scoringslijst nr. 1 gekregen. Middelburg staat op de scorelijst nr. 29. Burgemeente Vlissingen nr. 28 en Goes nr. 177. De datagegevens inzake het aspect speelruimte zijn ondoorzichtig en bieden m.i. geen heldere basis tot vergelijk van bespeelbare ruimte en voorzieningenniveau. Lokaal onderzoek door SCOOP laat hierin namelijk geen eenduidig beeld zien. Als actiepunt naar gemeentebesturen is de oproep een speelruimteplan op te stellen. Middelburg is hier reeds sinds 2000 van voorzien.

VROM nader beleid buitenspeelruimte

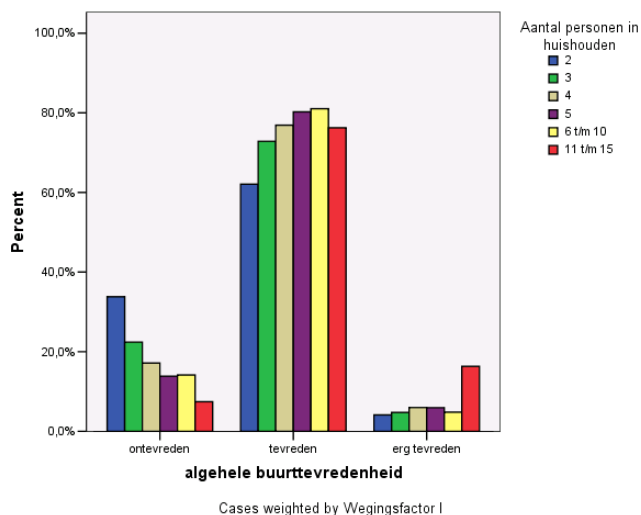
Door Minister S.M. Dekker is een oproep gedaan in de brief van 13 april 2006 om vanuit ruimtelijke ordening een bijdrage te leveren aan het beschikbaar zijn van voldoende en goede buitenspeelruimte. Norm is 3% van de voor wonen bestemde gebieden. Bespeelbaar groen en oevers worden hierin meegeteld. Trottoirs en vergelijkbare ruimte tellen rekenkundig niet mee. Verdere richtlijnen worden in Nota Ruimte vastgelegd die op korte termijn door VROM beschikbaar zal worden gesteld. Belangrijke voorwaarden voor speelruimte daarbij zijn de kwaliteit, (sociale)veiligheid, bereikbaarheid en gelijkmatige verdeling over de gemeente, rekening houdend met de actieradius van verschillende doelgroepen.

De statische kengetallen voor Middelburg 2004 vermelden de volgende gegevens; Van het totaal aan bebouwd gebied t.w. 1.145 hectare bedraagt de oppervlakte van speelplaatsen en trapvelden plus de oppervlakte intensief beheerd gras 62 hectare, dit is 5%. Tellen we daarbij het bespeelbaar groen dan komen we percentagegewijs nog hoger uit. Voor de uitbreidingswijk Veerse Poort is volgens de verkavelinggegevens het percentage berekend op 7%. Conclusie is dat de gestelde norm van 3% in Middelburg ruim wordt behaald.

Scoop jeugdmonitor

In een recente bijeenkomst bij SCOOP zijn de Jeugdmonitoronderzoekgegevens gepresenteerd van 2004 over o.a. de mening van de burgers over hun woonomgeving. Ten opzichte van vergelijkbare grote steden in de provincie neemt Middelburg een gemiddelde plaats in. 82% van de geënquêteerden geeft aan tevreden of zelfs erg tevreden te zijn met sociale en fysiek buurtaspecten in de gemeente waarvan speelvoorzieningen een onderdeelje zijn.

Speelruimtebeleid getoetst aan de Bielokkaders

De door PvdA geamendeerde en vastgestelde Bielokkaders zijn in 20 punten samengevat. Om een juist beeld te maken zijn deze parallel gelegd in onderstaande tabel naast het huidige beleid en de praktijk. Conclusie is dat op 13 het huidige speelruimte beleid praktijk is, 5 niet geheel volledig en 2 geen (€).

nr	Gesteld kader	Perc
1.	De minimale speelruimtenorm van 3% hanteren	100%
2.	Rekening houden met kinderen met functiebeperkingen	50%
3.	Spreiding van voorzieningen afstemmen op bewoners	100%
4.	Inrichtingseisen voorziening als veiligheid, beschutting e.d.	100%
5.	Waar mogelijk spelaanleidingen toepassen	75%
6.	Naschools gebruik schoolpleinen	75%
7.	Voor rekening nemen beheer- en inspectiekosten	0%
8.	Spelen meenemen in wijkontwikkelingsplannen	100%
9.	Zelfwerkzaamheid bewoners	20%
10.	Participatie in de vorm van beheer- en werkgroep	100%
11.	Adopteren van voorzieningen (gemeente naar Particulier)	0%
12.	Spelen meenemen in gebiedsontwikkeling	100%
13.	Architecten moeten zich meer richten op functie	100%
14.	Actueel houden speelruimtebeleid	100%
15.	Bespeelbare openbare ruimte	100%
16.	Op te heffen speelplek blijven reserveren voor spelen	100%
17.	Belang van groen in de openbare ruimte	100%
18.	Veiligheid in omgeving van speelvoorziening	100%
19.	Hanteren van NUSO normen	100%
20.	Inrichtingseisen JOP's	75%

In onderstaand schema staan de punten uitvoeriger omschreven

Gedefinieerde kaders notitie Bielok (samengevat)	Huidig speelruimtebeleid
1. Voldoende ruimte reserveren zodat kinderen zo dicht mogelijk bij huis kunnen spelen.	Landelijke VROM norm gaat uit van 3% van de voor wonen bestemde gebieden. Trottoirs worden in deze berekening niet meegenomen wel bespeelbare groenvoorzieningen en oevers tellen mee. Rekenkundig voor geheel de gemeente Middelburg komt het percentage uit op ca 5%
2. Rekening houden met kinderen met functiebeperking.	Bij het (her) inrichten van speelplekken wordt gestreefd om een voorziening en toestellen af te stemmen op, en in samenwerking met, een zo breed mogelijke doelgroep.
3. Voorzieningen spreiden afgestemd op buurtbewoners.	Huidige spreiding is het resultaat van herverdeling 2000 en de daarop uitgevoerde aanpassingen en uitbreidingen. Binnen een actieradius van 300m1 is voor alle kinderen een buurtspiegelplek bereikbaar. Voor jongerenvoorzieningen geldt een bereik van 500m1. de overzicht kaart in de bijlage laat zien waar de kinderen wonen en waar de locaties zijn gesitueerd. O.a. op basis van bereik en kindertal zijn de plekken gespreid.
4. Eisen voor speelplek qua beschutting spelvormen avontuurlijk e.d.	Veiligheid, toegankelijkheid en bespeelbaarheid zijn in volgorde de belangrijkste inrichtings-eisen. Streven is minimaal 5 spelmogelijkheden per speelplek.
5. Naast formele speelplekken ook spelaanleidingen toepassen in openbare ruimte.	Bespeelbare elementen worden in de openbare ruimte voor informeel spel toegepast. Voorwaarde is wel dat deze gericht worden geplaatst waar kinderen ook veilig kunnen spelen.
6. Naschools gebruik van schoolpleinen.	Op veel toegankelijke schoolpleinen wordt reeds gebruik gemaakt van de voorzieningen aldaar. Met het formaliseren zijn aanzienlijke kosten gemoeid. Actief is gemeente betrokken bij de inrichting van de schoolpleinen rond de brede school Palet. De pleinen zijn naschools toegankelijk. Dit gebruik heeft vóór maar ook nadelen (vandalisme, verantwoordelijkheid e.d. zijn reden dat schoolbesturen terughoudend reageren ingeval van verdere formalisering en openstelling. Het belang ligt op de plaatsen waar een dergelijk schoolplein als meerwaarde dient op de speelruimte. Gezien de huidige spreiding is er geen directe noodzaak.
7. In ruil met beschikbaar stellen van schoolpleinen neemt de gemeente inrichting en beheer voor haar rekening.	Geen praktijk. Gezien het feit dat voor het voorzieningenniveau en spreiding geen extra beroep hoeft gedaan te worden op extra schoolterreinen en de extra financiële middelen ontbreken om de schoolbesturen een handreiking te doen is er tot op heden vanaf gezien verdergaande stappen hierin te nemen. Op dit vlak is openstellen van particuliere schoolterreinen geen praktijk.

<p>8. In de wijkontwikkelingsplannen worden speelruimteplannen meegenomen.</p>	<p>In de wijkontwikkelingsplannen worden voorstellen gedaan en in de wijktafel op democratische wijze wel of niet geprioriteerd. De voorstellen vanuit de bewoners worden vooraf geraamd en getoetst aan het actuele speelruimtebeleid. Algemeen streven we naar een evenredig faciliteren van voorzieningen op buurt- en wijkniveau met inachtneming van de inrichtingseisen als veiligheid, bereikbaarheid en bespeelbaarheid.</p>
<p>9. Vormen van zelfwerkzaamheid bewoners toepassen en afstemmen op regulier beheer.</p>	<p>Zelfwerkzaamheid wordt waar mogelijk ingezet om enerzijds de betrokkenheid te vergroten en anderzijds om meer speelwaarde te verkrijgen voor het beschikbare budget. in de praktijk gebeurt het aanvullend. In Sint Laurens is de aanleg van de Jeu de Boulesbaan geheel door vrijwilligers aangelegd waarbij de gemeente vooraf de kaders stelde. Het vergroten van betrokkenheid is een wezenlijk onderdeel van een duurzame instandhouding van een (speel)voorziening.</p>
<p>10. Instellen van beheer- en werkgroepen die zich met speelruimte bezighouden.</p>	<p>Met name bij (her)inrichting functioneert de werkgroep als gebieds- en ervaringsdeskundige. Op het gebied van periodiek onderhoud in de openbare ruimte is het in Middelburg geen praktijk. Op verschillende plekken gebeurt het wel spontaan en ongeorganiseerd zoals o.a. aan de Omloop en Hof van St Jan.</p>
<p>11. Mogelijkheid onderzoeken voor het adopteren van een speelplek in de buurt.</p>	<p>Attractiebesluit biedt weinig ruimte voor wat betreft verantwoordelijkheid. Voorbeeld; de twee door Woongood aangelegde speelplekken op openbaar terrein zijn overdragen aan gemeente waarbij het onderhoud voor tien jaar is afgekocht.</p>
<p>12. Spel en ontmoetingsfunctie meenemen in ontwikkeling.</p>	<p>Hier wordt invulling aan gegeven. Voorwaarde is echter wel dat veiligheid niet in het geding is.</p>
<p>13. Architecten moeten minder in vorm en meer in functie denken.</p>	<p>Praktijk leert dat er een samenhang is der dingen.</p>
<p>14. Gemeentelijke coördinatie speelruimtebeleid. RO / dossier / bevolkingscijfers en observeren van speelvoorzieningen bijv 1 in de 3 jaar.</p>	<p>Organisatorisch is beleid, beheer en ontwikkeling op een punt in de gemeentelijke organisatie ondergebracht. Fysiek onderhoud en inspectie gebeurt 4 maal per jaar (Attractiebesluit) De bevolkingscijfers zijn gekoppeld aan kaart en spreiding. Periodiek worden deze gegevens geactualiseerd. Ervaring is dat de bevolkingssamenstelling weinig fluctueert. Stedenbouwkundig geldt de speelruimte NUSO / VROM norm van minimaal 3% maatgevend bij de ontwikkeling van openbare ruimte.</p>
<p>15. Openbare ruimte bespeelbaar maken.</p>	<p>Bij ontwerp van openbare ruimte is variatie en toegankelijkheid uitgangspunt. Veiligheid en bereikbaarheid zijn mede maatgevend.</p>

<p>16. Bij opheffen speelplek ruimte handhaven voor speelruimte.</p>	<p>Opheffen is niet aan de orde. Ingeval zal de ruimte worden (her)ingericht met informele speelaanleidingen.</p>
<p>17. Bij inrichting van wijken vormt groen waar mogelijk een ontmoetingsruimte in relatie tot woningen, scholen en winkels.</p>	<p>Groen verbindt stedenbouwkundig. Grensvlak tussen waardering en irritatie kan echter sterk verschillen.</p>
<p>18. Bij de keus van locatie voor formele speelplek wordt rekening gehouden met nabijheid van water.</p>	<p>De aanleg van in totaal 11 kilometer (15% gerealiseerd) natuurvriendelijke oevers in de komende jaren vergroot de speelveiligheid voor kinderen. Als deze veiligheid niet kan worden gegarandeerd moeten fysieke maatregelen worden genomen danwel afgezien worden van realiseren van een voorziening.</p>
<p>19. Voor inrichting van speelruimte de NUSO norm hanteren van 300m² per ha aan buitenspeelruimte. 0 - 6 jaar; binnen en straal van 100 m1 vanuit woning, 6-12 jaar binnen en straal van 200 a 500 m1 afstand van woning. 12 – 16 jaar JOP's beschutte plekken op loopafstand van 15 minuten. 16 jaar jongerencentra, wijkgebouwen en vervoersregeling naar voorziening.</p>	<p>Landelijke VROM norm gaat uit van 3% van de voor wonen bestemde gebieden. Trottoirs worden in deze berekening niet meegenomen wel bespeelbare groenvoorzieningen en oevers tellen mee. Rekenkundig voor geheel de gemeente Middelburg komt het percentage uit op ca. 5%. Per stadsdeel kan het percentage sterk verschillen. Als voorbeeld heeft de buurt Nieuw Middelburg zeer weinig bespeelbaar openbaar groen ten opzichte van de bomenhuurt Griffioen. Bijsturing kan alleen bij herinrichting.</p>
<p>20. Bij plaatsing van JOP de volgende richtlijnen aanhouden; zichtbaar vanaf openbare weg zodat jongeren zien wie er aankomt of langskomt, zichtlijnen vanuit woonomgeving (sociale controle.) niet in de nabijheid van woningen 50-75 meter, bij voorkeur in de nabijheid van speelruimte voor tieners, verharding, verlichting en afvalbakken, goed bereikbare plek en altijd in overleg met jongeren.</p>	<p>Bewust is in 2000 de keus gemaakt geen JOP's in de zin van hangplaatsen aan te brengen in de openbare omgeving. Gekozen is om een sportieve uitdaging te bieden, gespreid over de stad. Ervaring leert dat de overlast van hangjongeren en vandalisme aan speeltoestellen in de woonomgeving sterk is afgenomen. Voorbeeld is bijvoorbeeld de skatevoorziening aan de Koepoortlaan waar dagelijks tientallen jongeren elkaars kunsten tonen, ontmoeten kortom zien en gezien worden.</p>

Financiële kaders Bielok (geen besluit)		Financiële uitgangspunten actueel beleid
21.	Kosten voor spelen ten laste brengen van herstructureringsplannen en grondexploitatie.	De totale kosten voor de openbare ruimte waaronder speelvoorzieningen maken deel uit van de grondexploitatie.
22.	Projectontwikkelaars dragen steentje bij, kan ook in de vorm van sponsoring.	Bij projectontwikkeling maken aan te brengen speelplekken in de openbare ruimte deel uit van de exploitatieopzet.
23.	Kosten m.b.t. groen ten laste brengen van groenstructuurplan.	Groenvoorziening wordt bij aanpassing naar rato toebedeeld. Bij nieuwe inrichting van openbaar groen wordt het aspect speelruimte geïntegreerd.
24.	Huidig beheerbudget opkrikken naar gemiddelde landelijke norm € 20,- per kind per jaar	Onderhoudsbudget staat niet op zichzelf maar wordt bepaald door areaal en voorzieningen en is bestemd voor instandhouding van de voorzieningen. Landelijke norm voor beheerskosten zijn op grond van kengetallen niet te vergelijken omdat er verschillen zijn in toerekening. <u>Beheersbudget:</u> per kind wordt in 2006 € 17,80 besteed. In 2000 was dit bedrag € 11,90 gemiddeld per kind. (ca 10.000 kinderen 0 t/m 17 jaar) Huidig investeringsimpuls bedraagt € 25.000,- per jaar voor knelpunten uitbreiding en aanpassingen. (2003-2005 was dit bedrag € 50.000,- per jr.) <i>PS. De daadwerkelijk investeringen bij uitbreiding zijn in dit overzicht niet opgenomen.</i>
25.	Investeringsimpuls vanuit voorjaarsnota 2003 van € 100.000,- voor speelruimte.	N.a.v. de besluitvorming 2003 is € 50.000,- beschikbaar gesteld t/m 2005 Vanaf 2006 is het bedrag teruggebracht tot € 25.000,00
26.	Uit dit bedrag een aantal knelpunten oplossen, schoolpleinen inrichten en spelaanleidingen.	Van dit bedrag zijn en worden knelpunten opgelost. Zie blz 5. en spelaanleidingen aangebracht. Schoolpleinen zijn hiervoor niet in aanmerking geweest
27.	Op basis van prioriteitstelling een aantal nieuwe speelvoorzieningen in de wijk creëren waarbij wijken met weinig bespeelbare ruimte, en of veel kinderen in sociale achterstandssituaties en wijken waar de laatste jaren weinig in is geïnvesteerd voor gaan.	Op basis van prioriteit zijn speelvoorzieningen verbeterd en nieuw gerealiseerd. Zie blz. 5 speelvoorzieningen 2006. Met name in de kinderrijke Magistraatwijk en nieuw Middelburg zijn investeringen gedaan in speelvoorzieningen en –ruimte.
28.	Met ingang van 2004 in de begroting opnemen voor beheer en onderhoud; € 50.000,- en structurele investeringsbijdrage in speelruimte en ander leefbaarheidsvoorzieningen van € 50.000,-	Als gevolg van toename areaalacres en stijgende kosten is het onderhoudsbudget met ruim 30% toegenomen tot een bedrag van 160.000,00

Uitvoering ontwikkelingsplannen

Opwaardering en uitbreiding 2003-2006

Om invulling te geven aan de extra bijdrage zijn op basis van prioriteit knelpunten aangepakt in samenspraak met omwonenden en belanghebbenden. Voor de komende jaren is het schema aangevuld op basis van de huidige bijdrage van € 25.000,00.

Locatie	Maatregel	Jaar	Kosten(raming)
Koninginnelaan	Verbeteren jongerenvoorziening	2003	€ 10.000,00
Prins Clausstraat (Arn)	Speelplek opgewaardeerd	2003	€ 15.000,00
Kuypers Rietbergkwartier	Verbeteren buurtspeelplek	2003	€ 5.000,00
Bereklauwerf	Aanleg buurtspeelplek	2003	€ 20.000,00
Spinhuisweg en Meiveld	Verbeteren jongerenvoorziening	2004	€ 5.000,00
Prins Alexanderplein	Aanleg buurtspeelplek	2004	€ 20.000,00
Singel Arnhemuiden	Aanleg jongerenvoorziening	2004	€ 15.000,00
Koudekerkseweg	Aanleg van skate en spelplateau	2004/05	€ 60.000,00
Biesbosstraat	Sociale veiligheid verbeteren	2006	€ 5.000,00
Havendijkstraat	Verbeteren buurtspeelplek	2006	€ 20.000,00
Brouwerijpoort	Verbeteren buurtspeelplek	2007	€ 15.000,00
Arondeusstraat	Verbeteren buurtspeelplek	2007 / '08	€ 20.000,00
Nieuwe Vlissingeweg	Verbeteren buurtspeelplek	2008	€ 5.000,00
Ooststraat	Verbeteren buurtspeelplek	2008 / '09	€ 20.000,00
Keurhove	Verbeteren buurtspeelplek	2009	€ 15.000,00
Landluststraat	Verbeteren buurtspeelplek	2010	€ 15.000,00
Meanderhof	Verbeteren buurtspeelplek	2010 / '11	€ 15.000,00
Gen Hackewill Smithlaan	Verbeteren buurtspeelplek	2011	€ 15.000,00
Laan der commando's	Verbeteren buurtspeelplek	2012	€ 15.000,00

Participatie

Als gemeente stellen we betrokkenheid en inbreng vanuit de bewoners en doelgroep/gebruikers zeer op prijs. Ingediende deelen en voorstellen worden getoetst. Hierbij denken we aan sociale- en fysieke veiligheid, uitvoerbaarheid en financiële middelen. Als de middelen geheel of gedeeltelijk ontbreken is er de mogelijkheid het plan te plaatsen op de prioriteitenlijst.

Instandhouden van speelplekken staat of valt bij medeverantwoordelijkheid dragen door omwonenden. Sociaal toezicht, melden van schade of meedenken in verbeteringen zijn een garantie voor een goed functionerende openbare ruimte. Dergelijke houding verdient een een goede steun en spreekwoordelijke pluim.

Buurtspeelplek Simon van Beaumontstraat

Financiering speelruimtebeleid.

Kadernota 2004-2007 (7 juli 2003 vastgesteld)

Bij de behandeling van de kadernota 2004 t/m 2007 is besloten om steeds eenmalig € 50.000,- per jaar uit te trekken voor speelruimtebeleid. In 2006 is een bezuiniging doorgevoerd en het bedrag gehalveerd tot € 25.000,- per jaar.

Begroting 2006/2007

In de begroting is € 25.000,00 opgenomen voor speelruimte naast de onderhouds- en investeringsbudgetten. Het gaat hierbij om de fysieke onderhoudskosten van toestellen en ondergronden maar ook het gerelateerde beheer van trapvelden en inrichting;

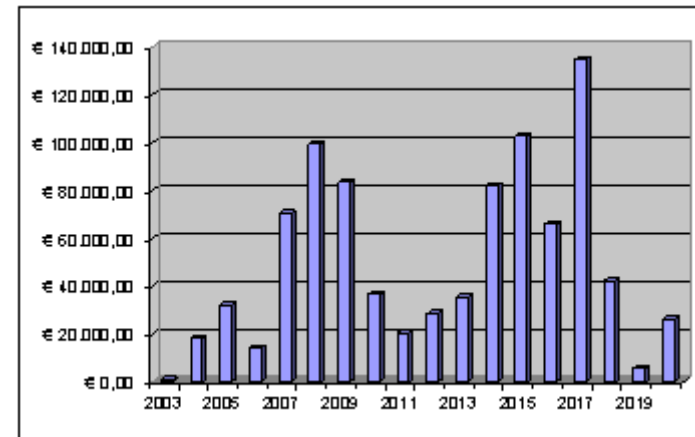
Het beheerbudget bedraagt totaal afgerond per jaar	€	160.000,00
De vervangingsinvestering bedraagt per jaar;	€	<u>18.000,00</u>
Totale uitgaven onderhoud per jaar	€	178.000,00

Kadernota 2007-2010

In haar vergadering van 19 juni 2006, waarin de kadernota tot 2010 is behandeld, heeft de raad beslist de investeringsimpuls voor speelruimte niet te verdubbelen ten laste van het stedelijk waterplan. Verzoek aan college is om middelen elders te vinden.

Investering- en vervangingskosten

Speeltoestellen hebben bij een normaal gebruik een levensduur van ca 10 – 15 jaar. Het access beheerssysteem genereert de vervangingskosten die in de tijd nodig zijn om het voorzieningenniveau te kunnen handhaven. Onderstaande tabel maakt een sterke fluctuatie zien in jaarlijkse vervangings-/ investeringskosten . De aankoopdatum en levensduur van toestellen zijn hiervoor bepalend. Zo is in 1992 een grote inhaalslag op het gebied van speeltoestellen gemaakt met als gevolg dat 15 jaar later (2007) de vervangingsvraag zich aandient. Onderstaande gegevens zullen betrokken worden bij de investeringsbegroting van de komende jaren. Conclusie is dat de huidige € 18.000,- voor de komende jaren onvoldoende is. Vanaf 2007 tot en met 2020 is een gemiddelde vervangingsinvestering van € 50.000,- nodig om de huidige kwaliteit te waarborgen. Conclusie is dat het huidige vervangingbudget op termijn ontoereikend is en dat vanaf 2007 het verhogen van € 18.000,00 naar € 50.000,00 noodzakelijk is

Keuzes in ambitieniveau

Voor beleidskeuzes in speelvoorzieningen zijn verschillende mogelijkheden. Keuzes worden niet gemaakt in onderhoudskwaliteit omdat hierin geen concessies mogelijk zijn. De keuzemogelijkheden zijn;

Standaard (huidig)

- a. Handhaven vastgesteld beleid speelruimteplan met Bielokkaders.
- b. Handhaven van de huidige buurtspeelplekken met een spreidingsdichtheid van < 300m¹.
- c. Handhaven van de trapvelden en jongerenvoorzieningen met een spreidingsdichtheid van <500m¹.
- d. Handhaven van de huidige onderhoudskwaliteit.
- e. Handhaven van de huidige extra bijdrage van € 25.000,-.

A. Optie 'Bijstellen'

- Vervangingsbudget vanaf 2007 verhogen met € 32.000,00
- Geen extra maatregels, huidig beleid voortzetten

B. Optie 'Schoon schip'

- Vervangingsbudget vanaf 2007 verhogen met € 32.000,00
- Eenmalig opwaarderen van de buurtspeelplekken die matig scoren qua inrichtingskwaliteit; kosten € 160.000,00.

C. Optie 'Maximaal'

- Vervangingsbudget vanaf 2007 verhogen met € 32.000,00
- Opwaarderen van de buurtspeelplekken die matig scoren qua inrichtingskwaliteit; kosten € 160.000,00
- Aanbrengen informele spelaanleidingen als hinkelbanen en knikkerputjes. Planning in samenspraak met wijktafels. Kosten tien wijktafels maal € 15.000,00 is totaal € 150.000,00

BIJLAGE 1

Spreidingsoverzicht buurtspeelplekken 300m1 (NUSOnorm 200-500m1)

BIJLAGE 2

Spreidingsoverzicht jongerenvoorzieningen 500m1 (NUSO norm 500-1000m1)

BIJLAGE 3

Informele spelaanleidingen (www.pleinplakkers.nl)

